

4862

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen: İlker AKÇASOY

Cinnah Cad. Willy Brand Sok. No:13

Çankaya/ANKARA

Davalı : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Funda DİLSİZOĞLU - (Aynı adreste)

İstemin Özeti : 07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in; düşünce ve ifade özgürlüğüne, masumiyet karinesine, üst hukuk normlarına ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istemidir.

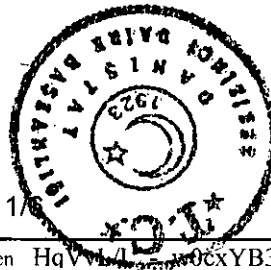
Savunmanın Özeti : Usule ilişkin olarak, davanın süresinde açılmadığı, davacının dava açma ehliyetinin bulunmadığı, esas yönünden ise yükseköğretim kurumlarında son dönemde meydana gelen öğrenci olaylarında eğitim-öğretim hakkının engellenmesi ve kamu malına zarar verilmesi gibi sonuçların doğması nedeniyle Yönetmelik değişikliğinin yapıldığı, ölçülülük ilkesine ve kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesine aykırılık bulunmadığı belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yüksel IRIZ

Düşüncesi : Dava konusu Yönetmelik değişikliğinin 1. maddesi ile Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümlerine aykırı olarak, yükseköğretim kurumlarında bildiri dağıtılmasının uyarma cezası ile cezalandırılması gereken fiiller arasına alınmasını, düşünce ve ifade özgürlüğü ile bağdaştırmak mümkün olmadığından, ayrıca Anayasada ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırlanabileceği belirtilen hususlarda da, bu sınırlamanın kanunla yapılması gerektiğinin belirtilmesi, dava konusu değişiklikte ise bunun Yönetmelikle yapılması, bildiri dağıtmanın idarenin iznine bağlanması ve bunun da keyfi uygulamalara yol açabilecek nitelikte olması nedeniyle hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Dava konusu Yönetmelik değişikliğinin 3. maddesi ile disiplin suçu işleyip işlemediği belli olmayan bir öğrencinin, soruşturma süresince, yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması, bu öğrencinin Anayasa ile koruma altına alınan eğitim hakkının engellenmesi niteliğinde olduğundan, bu maddede de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu nedenle, dava konusu Yönetmelik değişikliğinin 1. ve 3. maddesi yönünden yürütmenin durdurulması isteminin kabulü, 2. madde yönünden ise yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince davalı idarenin davanın süresinde açılmadığına ve davacının dava açma ehliyetinin bulunmadığına ilişkin itirazları yerinde görülmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, 07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

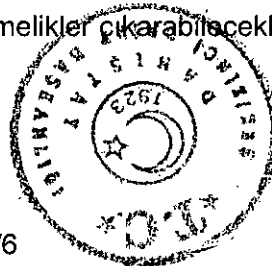
Dava konusu Yönetmelik birden fazla hüküm içerdiğinden, hukuki irdeleme ayrı ayrı yapılacaktır.

07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesinin iptali isteminin incelenmesi;

Anayasanın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesinde; kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı, eğitim ve öğretimin, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağı belirtilmiştir.

Anayasanın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" başlıklı 26. maddesinde; herkesin, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğu, bu hürriyetin resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsadığı belirtilmiş, maddenin devamında ise, bu hürriyetlerin kullanılmasının, ancak millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabileceği düzenlenmiştir.

Yine Anayasanın 124. maddesinde ise; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri düzenlenmiştir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) "ifade özgürlüğü" başlığını taşıyan 10. maddesinde ise; herkesin ifade özgürlüğüne sahip olduğu, bu hakkın kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin kanaat özgürlüğünü, haber ve görüş alma ve verme özgürlüğüne de kapsadığı belirtilmiş, yine maddenin devamında bu hakkın hangi durumlarda sınırlandırabileceği açıklanmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin 1. maddesinde; "18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) Yükseköğretim kurumu içinde izinsiz olarak bildiri dağıtmak, afiş ve pankart asmak," hükmü yer almıştır.

Dava konusu Yönetmelik değişikliği ile 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin "kınama cezasını gerektiren disiplin suçları" başlığını taşıyan 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "yükseköğretim kurumu içinde izinsiz afiş ve pankart asmak" ibaresine "bildiri dağıtmak" ibaresi de eklenerek, izinsiz olarak "bildiri dağıtmak" kınama cezasını gerektiren disiplin suçları arasında sayılmıştır.

13.01.1985 tarih ve 18634 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği, yükseköğretim kurumlarında çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre eğitim-öğretim verilmesi amacıyla, dava konusu Yönetmelikle değişikliklerin yapıldığı 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmış, 1985 tarihli Yönetmeliğin 8. maddesinde yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçları arasında sayılan "bildiri dağıtmak" fiili 2012 tarihli Disiplin Yönetmeliğinde disiplin suçu olmaktan çıkarılmıştır.

Yukarıda aktarılan Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümleri uyarınca, herkesin, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğu kuşkusuzdur. Bu hakkın kullanılmasının sınırlandırılması da ancak, Anayasada ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde belirlenen ilkeler çerçevesinde olması gerektiği açıktır.

Bu itibarla, dava konusu Yönetmelik değişikliği ile Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümlerine aykırı olarak, yükseköğretim kurumlarında bildiri dağıtılmasının uyarma cezası ile cezalandırılması gereken fiiller arasına alınmasını, düşünce ve ifade özgürlüğü ile bağdaştırmak mümkün değildir.

Öte yandan, Anayasada ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırlanabileceği belirtilen hususlarda da, bu sınırlamanın kanunla yapılması gerektiğinin belirtilmesi, dava konusu değişiklikte ise bunun Yönetmelikle yapılması, bildiri dağıtmanın idarenin iznine bağlanması ve bunun da keyfi uygulamalara yol açabilecek nitelikte olması nedeniyle de dava konusu değişiklikte hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğinin 2. maddesinin incelenmesi;

Dava konusu 07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesi yönünden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerekmektedir.

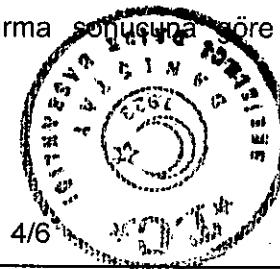
07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesinin iptali isteminin incelenmesi;

Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesinde; "Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesine aşağıdaki altıncı fıkra eklenmiştir.

(6) Soruşturmacılar; zaruri gördükleri takdirde soruşturma süresince, soruşturulan öğrencilerin yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması hususunda karar verilmesini disiplin soruşturmasını açmaya yetkili merciden isteyebilirler." hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmelikle değişikliklerin yapıldığı 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan 13.01.1985 tarih ve 18634 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin "soruşturma sırasında tedbir" başlıklı 18. maddesinde; "Soruşturmacılar; zaruri gördükleri takdirde soruşturma süresince, sanık öğrencilerin yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması hususunda karar verilmesini disiplin soruşturmasını yaptırmaya yetkili merciden isteyebilirler. Yetkili mercinin kararı uygulanır." hükmüne yer verilmiş, ancak yeni Yönetmelikte bu hükme yer verilmemiş ve dava konusu değişiklikle bu hüküm tekrar eklenmiştir.

Disiplin mevzuatında belirtilen disiplin suçunu işlediği iddia olunan kişiler hakkında disiplin soruşturması açılmakta ve soruşturma sonuçlarına göre ilgili hakkında işlem tesis edilmektedir.

18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin disiplin soruşturmasının süresini düzenleyen 13. maddesinde; disiplin soruşturmasına olayın öğrenilmesini müteakip derhal başlanacağı, soruşturmanın, onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde sonuçlandırılacağı, soruşturmanın bu süre içerisinde bitirilememesi halinde soruşturmacının, gerekçeli olarak ek süre verilmesi talebinde bulunacağı, soruşturma açmaya yetkili disiplin amirinin, uygun bulunduğu takdirde soruşturma süresini uzatabileceği belirtilmiştir.

Aktarılan bu hüküm uyarınca, soruşturmanın onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde sonuçlandırılması gerekmektedir. Ancak, soruşturmacının talebinin olması halinde bu süre disiplin amirinin takdiri oranında uzatılabilecektir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda, disiplin suçu işleyip işlemediği belli olmayan bir öğrencinin, soruşturma süresince, yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması, bu öğrencinin Anayasa ile koruma altına alınan eğitim hakkının engellenmesi niteliğinde olduğundan, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, dava konusu Yönetmeliğin Anayasa ile düzenlenen eğitim hakkına ilişkin olması ve uygulanması halinde eğitim hakkının ihlali niteliğinde sonuçlara yol açacak olması nedeniyle telafisi güç ve imkânsız zararların doğacağı da kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, 07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesi yönünden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından **yürütmenin durdurulması isteminin reddine**, 1. ve 3. maddeleri yönünden ise belirtilen koşulların birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından **yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne**, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz yolu açık olmak üzere, 30/04/2014 tarihinde 1. madde yönünden esasta ve gerekçede oyçokluğu, 3. madde yönünden ise esastan oyçokluğu ile karar verildi.

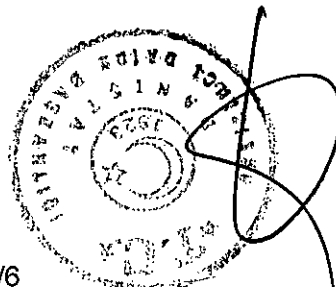
Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK
(X)

Üye
Yeniay
KAYA

Üye
Alaittin Ali
ÖĞÜŞ

Üye
Prof. Dr. Bülent
OLCAY

Üye
Ali
KURUMAHMUT
(XX)

GEREKÇEDE KARŞI OY :

X- Dava, 07.11.2013 tarih ve 28814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin 1. maddesinde; "18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) Yükseköğretim kurumu içinde izinsiz olarak bildiri dağıtmak, afiş ve pankart asmak," hükmü yer almıştır.

Dava konusu Yönetmelik değişikliği ile 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin "kınama cezasını gerektiren disiplin suçları" başlığını taşıyan 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "yükseköğretim kurumu içinde izinsiz afiş ve pankart asmak" ibaresine "bildiri dağıtmak" ibaresi de eklenerek, izinsiz olarak "bildiri dağıtmak" kınama cezasını gerektiren disiplin suçları arasında sayılmıştır.

Yapılan bu değişiklikte, hangi bildirimler için izin alınacağı veya bildirinin içeriğinde hangi hususların bulunması durumunda disiplin suçu olarak kabul edileceğine dair herhangi bir belirleme yapılmadan, içeriğine bakılmaksızın tüm bildirimlerin idarenin iznine tabi tutularak, izin alınmadan bildiri dağıtılmasının suç sayılmasına ilişkin değişiklikte hukuka uyarlık bulunmadığından, yürütmenin durdurulması isteminin kabulü yönündeki çoğunluk kararına gerekçe yönünden katılmıyorum.

**Başkan
Yüksel ÖZTÜRK**

KARŞI OY :

XX- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

Davada bu koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından dava konusu edilen yönetmeliğin tüm maddeleri yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verildiği oyu ile aksı yöndeki karara katılmıyorum.

**Üye
Ali KURUMAHMUT**